

Маріупольський
університет

ПРОГРАМА

вступних випробувань на 2023 рік

для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка ОПП «Управління персоналом та економіка праці»

Програма вступних випробувань на 2023 рік для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-професійна програма «Управління персоналом та економіка праці». Київ : МДУ, 2023. 14 с.

Укладачі: Калініна С.П., д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри економіки праці; Ланська С.П., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки праці; Подунай В.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки праці; Тахтарова К.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки праці.

Рецензенти:

Колот А.М. – доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана;

Костишина Т.А. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії, Полтавський університет економіки і торгівлі

Програма затверджена на засіданні кафедри економіки праці.

Протокол № 6 від 10 лютого 2023 р.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. Програма вступного фахового іспиту для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-професійна програма «Управління персоналом та економіка праці» для осіб, які користуються спеціальними умовами вступу ...	4
РОЗДІЛ 2. Програма фахової співбесіди для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-професійна програма «Управління персоналом та економіка праці» для осіб, які вступають на базі диплома магістра (спеціаліста) за кошти фізичних та/або юридичних осіб	8
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	12

РОЗДІЛ 1.
ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 051
«ЕКОНОМІКА», ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ ТА ЕКОНОМІКА ПРАЦІ» ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ КОРИСТУЮТЬСЯ
СПЕЦІАЛЬНИМИ УМОВАМИ ВСТУПУ

1.1. Пояснювальна записка

Формою вступних випробувань здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-професійна програма «Управління персоналом та економіка праці» є фаховий екзамен у письмовій формі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо та навчального порталу Moodle МДУ протягом 2 годин. Екзамен передбачає розгорнуту відповідь на 3 питання з нижчезазначених дисциплін.

Загальні вимоги до вступників:

- наявність ступеня бакалавра або диплома спеціаліста;
- відповідний рівень професійної підготовки, який перевіряється при перехресному вступі перевіряється на вступній співбесіді за спеціальністю;
- певний рівень результатів студентської наукової підготовки, яка підтверджується нагородами та участю в конференціях, друкованими роботами, оцінкою стажування за кордоном тощо;
- певний рівень володіння іноземною мовою.

Відповідно до представлених документів формується рейтинг вступників на ОС «Магістр», на підставі якого вступники проходять конкурсний відбір.

Питання складені у відповідності з програмами наступних дисциплін:

- Основи економічної теорії;
- Макроекономіка;
- Мікроекономіка;
- Статистика;
- Міжнародна економіка;
- Економіка праці й соціально-трудова відносини;
- Управління персоналом;
- Ринок праці;
- Організація та нормування праці.

1.2. Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Продуктивні сили суспільства. Виробничі відносини, їх сутність, система і структура. Типи економічних систем.
2. Товар і його властивості. Теорії вартості.
3. Гроші та їх основні риси. Еволюція та функції грошей. Інфляція, її сутність і причини.
4. Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Накопичення капіталу, чинники накопичення капіталу.
5. Витрати виробництва, їх сутність і види. Прибуток і його сутність.
6. Ринкові відносини, їх суб'єкти і об'єкти. Структура ринку.
7. Інфраструктура ринку, її елементи і функції.
8. Закони попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.
9. Конкуренція: сутність, функції і види конкуренції. Методи конкурентної боротьби.
10. Монополія в ринковій економіці. Антимонопольна політика держави.

11. Зміст макроекономічних зв'язків у національній економіці. Система національних рахунків. Валовий національний продукт.
12. Фінанси, їх сутність і функції. Структура фінансової системи. Державний бюджет.
13. Кредитна система і механізм її дії. Функції кредитної системи. Цілі і методи кредитної політики держави.
14. Статистичне спостереження: зміст, види і способи. План статистичного спостереження. Контроль матеріалів статистичного спостереження.
15. Узагальнюючі статистичні показники. Абсолютні і відносні величини в статистиці. Форми і види відносних величин.
16. Суть і функції індексів. Методологічні основи побудови індексів. Ланцюгові і базисні індекси.
17. Методи графічного зображення статистичної інформації. Статистичні таблиці, графіки, карти.
18. Класифікація країн світу за рівнем соціально-економічного розвитку та її критерії. Міжнародні інтегральні оцінки економічного розвитку країн.
19. Сутність, форми та чинники міжнародного поділу праці. Спеціалізація та кооперація.
20. Міжнародна трудова міграція: сутність, причини, форми. Економічні та неекономічні наслідки трудової міграції.
21. Міжнародне співробітництво. Сутність, форми та значущість міжнародних корпорацій.
22. Сутність, джерела та складові процесів глобалізації. Глобалізація економіки. Глобальні проблеми сучасності. Міжнародні організації.
23. Сутність і форми економічної інтеграції. Об'єднання країн, до складу яких входить Україна.
24. Зміст соціально-трудових відносин. Елементи та суб'єкти системи соціально-трудових відносин. Рівні та предмети, типи і види соціально-трудових відносин.
25. Соціальна політика: зміст, мета, завдання, основні напрями реалізації.
26. Глобалізація в системі соціально-трудових відносин. Позитивні та негативні наслідки впливу глобалізації на соціально-трудоу сферу.
27. Трудовий потенціал суспільства, підприємства, працівника. Особливості формування, збереження, розвитку, реалізації та ефективного використання трудового потенціалу.
28. Продуктивність праці як показник економічного зростання. Класифікація та характеристика методів вимірювання продуктивності праці.
29. Заробітна плата як категорія ринкової економіки. Функції заробітної плати.
30. Ринок праці як система. Особливості ринку праці, особливості товару на ринку праці.
31. Взаємодія попиту та пропозиції на ринку праці. «Хрест Маршала». Точка ринкової рівноваги на ринку праці.
32. Поняття зайнятості населення. Основні концепції зайнятості населення. Класифікація видів та форм зайнятості.
33. Регулювання ринку праці. Активна та пасивна політика на ринку праці.
34. Сутність безробіття. Класифікація та види безробіття. Рівень безробіття.
35. Сутність внутрішньофірмового ринку праці. Чинники, що обумовлюють рух персоналу на внутрішньофірмовому ринку праці.
36. Сутність міжнародного ринку праці. Міжнародна трудова міграція як рушійна сила формування міжнародного ринку праці. Світові центри тяжіння робочої сили.
37. Переваги і недоліки міжнародної трудової міграції для приймаючих країн і країн походження мігрантів.
38. Роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці: МОП, МОМ та ін.

39. Перехід від управління персоналом до управління людськими ресурсами. Інноваційний характер концепції управління людськими ресурсами (HRM).
40. Кадрова політика: сутність, цілі, завдання та принципи. Вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на формування кадрової політики.
41. Визначення потреби в персоналі. Зовнішні та внутрішні джерела задоволення потреби в кадрах: переваги і недоліки.
42. Підбір персоналу: сутність, особливості та значущість процедури. Вимоги до підбору персоналу.
43. Трудова адаптація: сутність, особливості та значущість процесу.
44. Сутність, зміст і завдання діяльності з розвитку персоналу. Форми розвитку персоналу.
45. Розвиток людського капіталу як стратегічна мета підприємства/організації та чинник зростання продуктивності праці.
46. Резерв кадрів в системі управління персоналом. Завдання та етапи формування резерву.
47. Атестація як форма оцінювання персоналу. Цілі та види атестації персоналу.
48. Мотивація і стимулювання як методи управління персоналом. Система мотивів і стимулів.
49. Зміст нормування праці. Наукове обґрунтування норм праці. Класифікація норм праці.
50. Наукова організація праці. Структура системи організації праці на підприємстві. Розподіл, спеціалізація та кооперація праці.

1.3. Критерії оцінювання

Оцінювання фахового вступного іспиту здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Мінімальна кількість балів – 0. Максимальна кількість балів – 200. Прохідний бал – 130.

Шкала оцінювання

«незадовільно»	0 – 129	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«задовільно»	130 – 149	Вступник здатний до відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію. Вступник відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правила. Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
«добре»	150 – 179	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії. Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і містить певні неточності. Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує

		загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
«відмінно»	180 – 200	Вступник має повні, глибокі знання, здатний(а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ідентифікувати і розв'язувати проблеми. Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

РОЗДІЛ 2.
ПРОГРАМА ФАХОВОЇ СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 051
«ЕКОНОМІКА», ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ ТА ЕКОНОМІКА ПРАЦІ» ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ НА БАЗІ
ДИПЛОМА МАГІСТРА (СПЕЦІАЛІСТА) ЗА КОШТИ ФІЗИЧНИХ ТА/АБО
ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

2.1. Пояснювальна записка

Індивідуальна усна співбесіда для здобуття освітнього ступеня Магістр за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-професійна програма «Управління персоналом та економіка праці» на базі диплому ОС Магістр та ОКР Спеціаліст відбувається в онлайн-форматі із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо.

Загальні вимоги до вступників:

- наявність диплома магістра або спеціаліста;
- певний рівень результатів студентської наукової підготовки, яка підтверджується нагородами та участю в конференціях, друкованими роботами, оцінкою стажування за кордоном тощо;
- певний рівень володіння іноземною мовою.

На підставі представлених документів формується рейтинг вступників на ОС «Магістр», на підстав якого вступники проходять конкурсний відбір.

Питання складені у відповідності з програмами наступних дисциплін:

- Основи економічної теорії;
- Макроекономіка;
- Мікроекономіка;
- Економіка праці й соціально-трудова відносини;
- Управління персоналом;
- Ринок праці.

2.2. Перелік тем для вивчення

«Основи економічної теорії»

Економічна теорія як наука: предмет, методи і функції.

Економічна система суспільства.

Форми організації суспільного виробництва.

Ринок як система.

Підприємство як суб'єкт господарювання.

Доходи від факторів виробництва.

Національна економіка та її показники.

Економічне зростання та циклічний розвиток.

Регулювання національної економіки.

Світове господарство і тенденції його розвитку на сучасному етапі.

«Макроекономіка»

Методологія макроекономічної науки. Модель макроекономічного кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат.

Макроекономічні показники в системі національних рахунків.

Ринок товарів та послуг.

Ринок грошей.

Інфляція: сутність, види, чинники та наслідки.

Моделі економічної рівноваги. Мультиплікативний ефект.
 Фіскальна політика в макроекономічному регулюванні.
 Монетарна політика в макроекономічному регулюванні.
 Держава у функціонуванні відкритої економіки.
 Макроекономічна динаміка. Економічне зростання.

«Мікроекономіка»

Предмет і методи мікроекономіки.
 Теорія граничної корисності і поведінка споживача.
 Ординалістська теорія поведінки споживача.
 Моделювання поведінки споживача на ринку товарів.
 Ринковий попит.
 Мікроекономічна модель підприємства.
 Варіація факторів виробництва та оптимум товаровиробника.
 Витрати виробництва.
 Ринкова пропозиція.
 Ринок досконалої конкуренції.
 Монопольний ринок.
 Ринки монополістичної (недосконалої) конкуренції та олігополії.
 Ринок факторів виробництва.
 Аналіз загальної рівноваги та ефективність.

«Економіка праці й соціально-трудова відносини»

Економіка праці як напрям наукових досліджень та навчальна дисципліна.
 Праця: базові категорії та сучасні тренди.
 Система соціально-трудова відносин.
 Населення і трудовий потенціал.
 Соціальне партнерство.
 Моніторинг соціально-трудова сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудова відносин.
 Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудова відносин.
 Планування праці.
 Організація та нормування праці.
 Продуктивність та ефективність праці.
 Політика доходів та оплата праці.
 Аналіз, звітність та аудит у сфері праці.

«Управління персоналом»

Управління персоналом в системі економічних наук.
 Еволюція поглядів на управління людьми.
 Методологічні аспекти управління персоналом.
 Кадрова політика в системі управління персоналом.
 Розвиток персоналу в системі управління підприємством / організацією.
 Управління процесами руху персоналу на підприємстві / в організації.
 Управління кар'єрою в системі управління персоналом.
 Мотивація і стимулювання персоналу.
 Оцінювання персоналу на підприємстві / в організації.

«Ринок праці»

Місце науки «Ринок праці» в системі економічних наук.
 Ринок праці в економічній системі країни, його сутність і функції.
 Механізм саморегулювання ринку праці.

Індивідуальна пропозиція на ринку праці.
 Сукупна пропозиція на ринку праці.
 Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу.
 Забезпечення зайнятості населення.
 Безробіття, його форми та причини.
 Внутрішньофірмовий ринок праці.
 Міжнародний ринок праці.
 Інтеграція України у міжнародний ринок праці.

2.3. Критерії оцінювання

Оцінювання індивідуальної усної співбесіди здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Максимальна кількість балів – 200. Прохідний бал – 100.

Відповідь вступника зараховується в наступних випадках:

- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки.
- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки.
- Частину питань розкрито не в повному обсязі, зроблені незначні помилки.

За результатами співбесіди відповідь вступника не зараховується, якщо більша частина теоретичних питань не була висвітлена або всі питання не розкриті повністю.

«не зараховано»	0 – 99	0 – 99	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«зараховано»	100 – 139	100-109	Вступник демонструє здатність до часткового відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію.
		110-119	Вступник відтворює основний навчальний матеріал, демонструє здатність з помилками й неточностями дати визначення понять,
		120-129	Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, може сформулювати правила, визначення, поняття. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена.
		130-139	Вступник відтворює навчальний матеріал, може сформулювати правила, визначення, поняття. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
	140 – 179	140-149	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
		150-159	Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами,

		160-169	Вступник достатньо володіє вивченим матеріалом, може робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і містить певні неточності.
		170-179	Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
180 – 200		180-189	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
		190-194	Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ідентифікувати і розв'язувати проблеми.
		195-200	Вступник має системні, глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом : Підручник. К. : Центр учбової літератури, 2019. 468 с.
2. Балановська Т. І., Михайліченко М. В., Троян А. В. Сучасні технології управління персоналом: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 466 с.
3. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. Управління персоналом. 2-ге видання: Навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2017. 502 с.
4. Гавриш О. А., Довгань Л. Є., Крейдич І. М., Семенченко Н. В. Технології управління персоналом : монографія. Київ : НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2017. 528 с. URL : <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/19480>
5. Гідна праця: імперативи, українські реалії, механізми забезпечення : монографія / [А. М. Колот, В. М. Данюк, О. О. Герасименко та ін.] ; за наук. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. К. : КНЕУ, 2017. 500 с.
6. Довгань Л.Є., Ведута Л.Л., Мохонько Г.А. Технології управління людськими ресурсами : навчальний посібник. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 511 с.
7. Дяків О. П., Островерхов В. М. Управління персоналом : навчально-методичний посібник (видання друге, переробл. і доповнене). Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 288 с.
8. Економіка праці : навчальний посібник / за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.
9. Економіка праці : навчальний посібник [електронний ресурс] / За заг. ред. Г. В. Назарової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с. URL : https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/Nazarova.-Ekonomika-pratsi_2019.pdf
10. Економіка праці і соціально-трудова відносина : навч. посіб./ Никифорак В.А., Водянка Л.Д., Кобеля З.І., Никифорак О.Я. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. 332 с.
11. Економіка праці і соціально-трудова відносина: методичний посібник для проведення семінарських та практичних занять / Укл.: З.І. Кобеля, С.І. Тодорюк, Л.Д. Водянка, Н.В. Філіпчук. Чернівці: Рута, 2019. 80 с.
12. Іваницька С. Б., Галайда Т. О. Економіка праці й соціально-трудова відносина: [Навчальний посібник]. Полтава: ПолтНТУ ім. Юрія Кондратюка, 2019. 217 с.
13. Калініна С. П., Міщенко С. О., Кушнарєнко О. П., Савченко Е. О. Регулювання ринку праці промислового регіону в умовах трудоворесурсної волатильності: концептуальний дискурс. Монографія. За заг. ред. д.е.н., проф. С. П. Калініної. Вінниця: ТВОРИ. 2022 р. 208 с.
14. Калініна С.П., Булатова О.В., Кушнарєнко О.П., Савченко Е.О. Розвиток світового ринку праці в умовах глобалізації: трансформаційний дискурс. За заг. ред. д-ра екон. наук, професора С. П. Калініної, д-ра екон. наук, професора О.В. Булатової. Вінниця: ТВОРИ. 2022 р. 221 с.
15. Калініна С.П., Михайлишин Л.І., Коровчук Ю.І., Савченко Е.О. Трансформація трудоворесурсного забезпечення світової економіки: глобалізаційний дискурс. Монографія. За заг. ред. д-ра екон. наук, професора С. П. Калініної. Вінниця: ТВОРИ, 2021. 256 с.
16. Калініна С.П., Хоружий Ю.С., Лелюк О.Ю., Коровчук Ю.І. Формування корпоративних стратегій управління людськими ресурсами. Антикризисний аспект. Монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ». 2018. 208 с.
17. Климаська Л. Д., Савка В. Є., Хома Н. М. та ін. Соціальна політика : навч. посіб. За заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. 2-ге вид. випр. і доповн. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 318 с.
18. Колот А. М., Герасименко О. О. Праця XXI: філософія змін, виклики, вектори розвитку: монографія. К. КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2021. 487 с.
19. Колот А. М., Герасименко О. О., Герасименко Г. В. Економіка праці та соціально-трудова відносина у схемах і таблицях : [Навчальний посібник]: електронний ресурс. Київ : КНЕУ, 2017. 376 с. URL : https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/36872/Epstv_2017.pdf?sequence=3&isAllowed=y

20. Колот А.М., Грішнова О.А., Герасименко О.О. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / за ред. А.М. Колота. К.: КНЕУ, 2018. 711 с.
21. Колот А.М., Цимбалюк С.О. Мотиваційний менеджмент. К. : КНЕУ. 2018. 479 с.
22. Лукашевич В. М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. Львів: «Новий світ-2000», 2018. 248 с.
23. Людський розвиток в Україні. Оцінка та прогноз рівня життя населення: кол. моногр. / за ред. Е.М. Лібанової; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2019. 270 с.
24. Менеджмент персоналу : навчальний посібник. Укл. О.В. Безпалько, А.Д. Бергер, Т.М. Березянко, Ю.М. Гринюк, Д.Г. Грищенко, О.І. Драган, А.С. Зеніна-Біліченко, Л.М. Мазник, Л.І. Тертична, О.М. Соломка, О.А. Чигринець. Київ : МПП «ЛИНО», 2022. 612 с.
25. Нагаєв В.М., Кондратюк Н.В. Управління персоналом: практикум. Х. : «Стильна типографія», 2018. 220 с.
26. Пономаренко В. С., Журавльова І. В., Латишева І. Л. Інформаційні системи в управлінні персоналом: навч. посіб. Харків : Харк. нац. екон. ун-т., 2018. 336 с.
27. Руженський М. М., Руженський М. М. Соціальний захист населення України : навчальний посібник. К.: Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, 2022. 548 с.
28. Селютін В.М., Яцун Л.М. Управління персоналом. Практикум : навч. посібник. Х. : ХДУХТ, 2018. 187 с.
29. Статистика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. В. Раєвська, І. В. Аксьонова, О. І. Бровко ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора О. В. Раєвської. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 389 с.
30. Статистика: навчальний посібник / О.В. Козирева, В.О. Федорова. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 187 с.
31. Статистика: основи теорії та практикум: Навчальний посібник / Григорків В.С., Вінничук О.Ю., Григорків М.В., Маханець Л.Л. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2022. 304 с.
32. Стукало Н., Сімахова А. Глобальні тренди розвитку соціальної економіки. Міжнародна економічна політика. 2021. № 1 (34). С. 7–22.
33. Ткач Є. І., Сторожук В. П. Загальна теорія статистики: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] [3-тє вид.] К.: Центр учбової літератури, 2017. 442 с.
34. Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Балан О. Д., Гаврилюк І. П. Економіка праці й соціально-трудові відносини: навч. посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 616 с. Калініна С.П., Булатова О.В., Кушнарєнко О.П., Савченко Е.О. Розвиток світового ринку праці в умовах глобалізації: трансформаційний дискурс. За заг. ред. д-ра екон. наук, професора С. П. Калініної, д-ра екон. наук, професора О.В. Булатової. Вінниця: ТВОРИ. 2022 р. 221 с.
35. Шубалий О.М., Рудь Н.Т., Гордійчук А.І., Шубала І.В., Дзямулич М.І., Потьомкіна О.В., Серєда О.В. Управління персоналом : підручник. За заг. ред. О. М. Шубалого. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. 404 с.
36. Angela Baron and Michael Armsrong. Human Capital Management. Achieving Added Value Through People. Cogan Page. 2007. 225 p. URL : https://books.google.com/vc/books?id=9LhqfbzC_vYC&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false
37. Armsrong M. Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice, Thirteenth edition. Ashford Colour Press Ltd. 2014. 406 p. URL : <https://www.pdfdrive.com/armstrongs-handbook-of-hrm-d33771004.html>
38. Charles R. Greer. Strategic Human Resource Management, Second Edition. Pearson Custom Publishing. 2003. 734 p. URL : <https://www.pdfdrive.com/strategic-human-resource-management-d15459785.html>
39. Joanna O'Riordan. The Practice of Human Resource Management. An Foras Riaracháin Institute of Public Administration. 2017. 20 p. URL : https://www.ipa.ie/fileUpload/Documents/THE_PRACTICE_OF_HRM.pdf

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної ради України. URL : <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL : <http://www.mlsp.gov.ua/control/uk/index>
3. Офіційний сайт Федерації профспілок України. URL : <http://www.fpsu.org.ua/>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України. URL : <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
6. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. URL : <http://www.jobs.ua/ukr/dkhp>
7. Конституція України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Кодекс законів про працю України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
10. Про зайнятість населення: Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
11. Статут Міжнародної організації з міграції. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989_001#Text
12. Статут Міжнародної організації праці. URL : https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_norm/@relconf/documents/genericdocument/wcms_405835.pdf